

Handlingsplan 2010–2011

Universitetet
i Stavanger

Arkeologisk museum

1. Forord

Arkeologisk museum ble 1. januar 2009 en del av Universitetet i Stavanger. Museet er organisatorisk plassert på nivå med universitetets tre fakulteter.

2009 er hovedsakelig blitt anvendt til innpassing av museet i universitetets organisasjon og virksomhet. I den forbindelse ble UiS sin strategiplan for perioden 2009-2020 revidert og Arkeologisk museums strategier inkludert. Som grunnlag for revideringen ble museets strategiplan for 2008-2011 og handlingsplanen for 2008-2011 anvendt. Disse er også utgangspunkt for denne handlingsplanen.

Arkeologisk museum representerer flere nye virkefelt for Universitetet i Stavanger. Særlig gjelder dette museets oppgave med å ivareta automatisk fredete kulturminner, fra førreformatorisk tid. Museets oppgaver dekker innsamling, konservering og oppbevaring av funn og dokumentasjon. Museet har også bred erfaring med ulike former for formidling blant annet gjennom utstillinger, aktiviteter, publisering og foredrag. Derav følger et nytt hovedpunkt i handlingsplanen, egenartet for Arkeologisk museum i UiS-sammenheng; punktet *Samling og bevaring*.

Museet har siden etableringen i 1975 prioritert forskning som basis for virksomheten. Særlig gjelder dette tverrfaglig forskning i skjæringspunktet mellom arkeologi og naturvitenskap. Arkeologisk museum har vektlagt å være et nyskapende og innovativt museum, spesielt gjennom formidlingsvirksomheten, men også i andre deler av virksomheten. Dette gir et solid fundament for tilslutning til UiS sin målsetting om å være et nyskapende og utforskende universitet.

2. Hovedstrategi

2.1 Visjon 2010-2020

Arkeologisk museum sin visjon er *Det åpne museum*, i dette ligger et ønske om å formidle en kulturhistorie som er aktuell og tilgjengelig for samfunnet i dag. I visjonen ligger en utfordring om å se fortiden i lys av nåtidens kunnskap – AM skal aktivisere glemt kunnskap.

AM ønsker å være premissleverandør innenfor saksområder som omhandler kultur, kulturformidling, kulturminnevern og forskning. Museet skal sette dagsorden når det gjelder holdninger og synspunkter innenfor disse områdene. Museet ønsker å være en aktiv påvirker som det tas hensyn til på nasjonalt plan.

Med nytt formidlings- og magasinbygg skal AM vise sammenhenger og være åpne for nye impulser, i forhold til kultur, historie, natur og kunst – lokalt, regionalt og globalt. Med formidlingsbygget ligger det også en visjon om å stimulere samarbeidet mellom museer og andre institusjoner i regionen samt ved Universitetet i Stavanger. Lokalene er egnet som arena for formidling av kunnskap og opplevelser med utgangspunkt i utdannelses- og forskningsmiljøer.

2.2 Hovedmål for 2010-2011

Utdanning og læringsmiljø

AM skal klargjøre hvordan undervisning skal bli en del av museets virkeområde. Det skal i perioden lages en utredning om dette. AM skal videreutvikle museets læringsmiljø.

Forskning og nyskaping

Arkeologisk museum skal produsere forskning på høyt nivå. Museet skal brukes som arena for forskningsformidling for alle faggrupper ved UiS.

Formidling og kommunikasjon

AM skal være et må se-museum i regionen, og være en nasjonal trendsetter innen formidling. Planer om nytt formidlings- og magasinbygg skal videreføres.

Samling og bevaring

AM vil videreføre prioriterte oppgaver i kildesikringsprosjektet i samsvar med utarbeidet plan. AM vil styrke forskningen på egne samlinger.

Organisasjon og ressurser

Organiseringen av AM skal til enhver tid ha en utforming som er tilpasset prioriterte oppgaver og som gir best mulig effekt i bruken av de disponible ressursene.

Strategiske allianser og internasjonalisering

AM vil fortsette nettverksbygging og videreutvikle prosjektsamarbeid med regionale, nasjonale og internasjonale museer og forskningsinstitusjoner.

3. Utdanning og læringsmiljø

AM skal klargjøre hvordan undervisning skal bli en del av museets virkeområde. Det skal i perioden lages en utredning om dette. AM skal videreutvikle museets læringsmiljø.

Resultatmål

- Videreføre og igangsette samarbeid med andre fakulteter og institutter på universitetet.
- Delta i den internasjonale forskerskolen "Dialogues with the past".
- Arbeide for at det blir opprettet stipendiatstillinger ved museet, blant annet til forskningsmessig bearbeidelse av samlingene.

- Arbeide videre med gjennomføringen av et arkeologistudium i samarbeid med videreutdanningsprogrammene til UiS-pluss.
- Delta i Nasjonalt fagråd for arkeologi for å utvikle undervisning og undervisningssamarbeid innen arkeologi.

4. Forskning og nyskapning

Arkeologisk museum skal produsere forskning på høyt nivå. Museet skal brukes som arena for forskningsformidling for alle faggrupper ved UiS.

Resultatmål

- Utarbeide en forskningsplan hvor museets forskningsprofil videreutvikles, forskningsmiljøet vitalisert og den vitenskapelige formaliakompetansen styrket.
- Utgi flere poenggivende vitenskapelige publikasjoner og artikler.
- Arbeide for deltakelse i prosjekter finansiert av Norges forskningsråd og EU.
- Følge opp Norges forskningsråd sin museumssatsning innen arkeologi.

Opprettholde og styrke tverrfaglig forskningsprofil og det miljøarkeologiske fagmiljø

- Arbeide for å opprettholde en tverrfaglig sammensetning av personalet innenfor vitenskapsfagene ved AM.
- Arbeide for å opprettholde og videreutvikle høy kompetanse innen våre spesialiserte fagområder.
- Samarbeide med norske museer om spesialisering samt samarbeid, kjøp og salg av spesialisttjenester i Norge og utlandet.
- Arrangere egne forskningsforum, invitere gjesteforskere og -forelesere samt å få "workshops" og internasjonale konferanser lagt til AM.

Internasjonal publisering av forskningen på AM

- Legge til rette for internasjonal publisering av forskning og forskningssamarbeid gjennom bl.a. støtte til reiser, konferanser og støtte til oversettelse til engelsk og tysk etter behov.
- Videreutvikle en av museets publikasjonsserier som fagfelleverdert serie.

Videreutvikle kompetansen samt starte nye forskningsprosjekter innen konservering, skjøtsel, miljøovervåking og dokumentasjon og fortsette å være en sentral aktør i nasjonal sammenheng

- Arbeide for å etablere tverrfaglige rekrutterings- og utviklingsprosjekter på AM.
- Være en aktiv deltaker i det nasjonale bergkunstnettverket.

- Samarbeide om etablering av forskningsprosjekter nasjonalt og internasjonalt finansiert av Norges forskningsråd og/eller EU.
- Arbeide for å styrke forskning innen konservering ved AM.

5. Formidling og kommunikasjon

AM skal være et må se-museum i regionen, og en nasjonal trendsetter innen formidling. Planer om nytt formidlings- og magasinbygg skal videreføres.

Resultatmål

- Samarbeide med andre deler av UiS, slik at formidlingsbygget blir en formidlingsarena for hele universitetet.
- Utvikle bygningsmasse, utstillinger og øvrige formidlingstiltak slik at museet fortsetter å være et attraktivt sted å besøke.
- Være i front innen formidling, både innholds- og formgivingsmessig.
- Følge systematisk og målrettet med på utviklingen innen våre områder nasjonalt og internasjonalt.
- Bygge og vedlikehold allianser og nettverk.

AM vil gjøre forhistorien lettere tilgjengelig for nye grupper

- Gjøre fortiden meningsfull og aktuell for stadig flere mennesker. Være et foregangsmuseum i formidlingen av forhistorien både når det gjelder tema, faglig innhold og formgivning.
- AM skal være en arena for livslang læring hvor museets formidlingstilbud omfatter hele læringsløpet, fra førskolealder til seniorer.
- Være et nyskapende museum med internasjonal profil både når det gjelder tema og presentasjon.
- AM vil bygge videre på den sentrale posisjonen museet har i Rogaland og videreutvikle institusjonen som et aktivt og samfunnsengasjert museum.
- Presentere utstillinger som bruker regionens kulturhistorie og setter denne inn i en større sammenheng.
- Forskerne ved AM skal være synlige og tilgjengelige for regionens befolkning.
- Samarbeid med Stavanger kommune og Rogaland fylkeskommune om videreføring av Stavanger-regionen som en attraktiv kulturby.

Økende satsning på turister og tilreisende

- Videreutvikle og kvalitetssikre opplegg tilpasset cruiseturister og andre gruppeturister.
- AM skal synliggjøre regionens vikingtidshistorie, presentere kunnskap om perioden og være engasjert i dette temaet gjennom samarbeid med andre aktører. AM ønsker bl.a. å samle vikingtidsmateriale og produsere filmer ut fra dette temaet til bruk i vår formidling.

- Produsere en utstilling om vikingtiden og oppgradere tilbudet av vikingtidrelaterte produkter, bøker og skrifter for salg.
- Samarbeide med reiselivsnæringen.

Lage ny basisutstilling

- Det skal utarbeides langsiktige planer for utstillingstilbudet på AM.
- AM skal kommentere og belyse aktuelle tema og bidra med forskningsbasert formidling i form av korte temautstillinger og publikumsattraksjoner.
- Det skal utarbeides en plan for aktivering og plassering av de rogalandske runesteinene i samlingene.

Jernaldergarden skal være ledende innen levende historiefremføring i regionen

- Gjøre Jernaldergarden til et førstevalg når publikum vil oppleve hvordan liv og virke var i jernalderen.
- Utvikle samarbeidet med andre institusjoner i regionen.
- Videreutvikle og kvalitetssikre fremføringen fra Jernaldergarden.
- Realisere planene om et mottaksbygg på gården.
- Bedre parkeringsforholdene for busser.
- Ruste opp anlegget.

AM skal opprettholde og videreutvikle utstillingsnettverk

- Videreutvikle det skandinaviske utstillingsnettverket gjennom samarbeid med Moesgård Museum i Danmark og Västarvet i Sverige gjennom møter, konferanser og utstillinger.
- Søke samarbeid med regionmuseene i Rogaland og inngå i eventuelle konkrete prosjekter av fellesinteresse.
- Samarbeide med universitetsmuseene om vandretstillinger.

AM skal øke vektleggingen på utleievirksomheten og ivareta at dette også blir en formidlingsarena

- Arbeide for at studenter og ansatte benytter AM som storstua i sentrum
- Videreutvikle utleieprofilen der servering av økologisk mat og tilbud om formidling inngår.
- Profilere museets egenart som møte- og konferansearena i markedsføringen overfor næringsliv og institusjoner.
- Profilere museet som et egenartet alternativ på privatkundemarkedet.
- Arbeide for at lag og foreninger innen kultur- og samfunnsfeltet bruker museets lokaler som samlingssted.

6. Samling og bevaring

AM vil videreføre prioriterte oppgaver i kildesikringsprosjektet i samsvar med utarbeidet plan. AM vil styrke forskningen på egne samlinger.

Resultatmål

- Følge opp foreliggende plan for kildesikring.
- Arbeide for økte midler til kildesikringsprosjektet.
- Fortsette arbeidet med digitalisering av vitenskapelig arkiv.

Styrke forskningen på egne samlinger

- Utarbeide statusrapporter for ulike forskningsområder som grunnlag for strategiske valg innen arkeologiske utgravninger.
- Prioritere forskning på egne samlinger.
- Kvalitetssikre primærsamlingene gjennom løpende oppdatering.
- Bedre tilgjengeligheten til samlingene for forskning.
- Utnytte ny kunnskap om samlingene i formidlingssammenheng.
- Styrke konserveringskapasiteten i forhold til egne samlinger.
- Ferdiggjøre digitaliseringen av samlingene.
- Utarbeide en oversikt over viktige utgravninger som ikke er forskningsmessig tilstrekkelig bearbeidet eller ferdigstilt.

AM ønsker å ytterligere profesjonalisere feltarbeidet og det arkeologiske arbeidet ved museet, og gjøre prosesser og resultater tilgjengelige i et digitalt format.

- Faglig plan for AM skal være retningsgivende for prioriteringer ved arkeologiske undersøkelser.
- Holde seg løpende orientert om ulike typer digitale hjelpemidler, ulike digitale formidlingsmetoder og digitale forvaltningsverktøy. Utvikle bruk av INTRASIS som basis for feltdokumentasjon.
- Avholde kurs for prosjektledere/feltledere knyttet til feltkonservering og interne rutiner, opplæring i bruk av digitale innmålingssystemer, bruk av skanning (f.eks. bergkunst), tilgjengeliggjøre rapporter og innberetninger gjennom MUSIT.

AM ønsker å foreta nye undersøkelser på sentrale funnlokaliteter som ikke tidligere er ettergravd.

- Foreta undersøkelser for å få svar på om det er riktig, ut fra klimaforhold, å bevare kulturminner in situ i vår region.
- Vurdere muligheter for samarbeid med andre institusjoner som et felles institusjonsprosjekt.
- Utarbeide en ettergravningsplan for viktige funnlokaliteter.

Styrke den konserveringsfaglige kompetansen ved AM

- Videreutvikle analyser innen arkeologiske og paleøkologiske undersøkelser i samarbeid med Universitetet i Stavanger.
- Styrke den vitenskapelige kompetansen innen konservering.
- Innen oppdragskonservering: prioritere oppdrag for museer, statlige og kommunale institusjoner samt verneverdige og fredete bygninger.

7. Organisasjon og ressurser

Organiseringen av AM skal til enhver tid ha en utforming som er tilpasset prioriterte oppgaver og som gir best mulig effekt i bruken av de disponible ressursene.

Resultatmål

- Organiseringen av virksomheten skal være fleksibel og skal justeres i forhold til oppgaver og personalsammensetning og personalets kompetanse.
- Når noen slutter vurderes det om arbeidsoppgaven skal videreføres eller om stillingen skal disponeres til andre formål.
- Fordelingen av arbeidsoppgaver mellom avdelinger vil justeres etter behov.
- AM må i planperioden klargjøre omfang og profil når det gjelder driften av det nye formidlingsbygget.
- AM skal til enhver tid ha utstyr som gjør at den enkelte medarbeider best mulig kan løse sine oppgaver og ivareta kravene til helse, miljø og sikkerhet.
- Samarbeidet med eksterne institusjoner for å sikre tilgang til avansert utstyr og spesialister på andre fagfelt enn de AM har i staben i dag.

Alle ansatte skal ha arbeidsoppgaver som gir muligheter til faglig og personlig utvikling i et godt fysisk og psykososialt arbeidsmiljø. AM skal ha en personalpolitikk som gjør museet til en attraktiv arbeidsplass

- Videreutvikle organisasjonen med vekt på åpenhet, dialog med og god informasjon til ansatte.
- Legge forholdene til rette for tjenestemannsutveksling og hospitering i inn- og utland.
- Rullere og videreutvikle HMS-planer, også når det gjelder utvikling og tilpasning av arbeidsplasser.
- Legge vekt på at arbeid og prosjekter planlegges, gjennomføres og ferdigstilles i henhold til fastsatt fremdriftsplan.
- Arbeide for å heve IKT-kompetansen til den enkelte medarbeider.
- Videreutvikle museets livsfaseorienterte personalpolitikk hvor avtalen om inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen) har en sentral plass.
- Arbeide aktivt for å fremme likestilling og like muligheter for museets medarbeidere.
- Tilby ansatte som ikke har norsk som morsmål, støtte til norskopplæring.

- Ved ledighet tilby, hvis mulig, ansatte i deltidsstillinger innenfor arbeidsområdet, en økt stillingsprosent.
- Legge til rette for at AM skal ha fagmiljøer med nasjonal tyngde.
- Ha en rekrutteringspolitikk som gjenspeiler institusjonens ansvar og langsiktige satsningsområder.

Museets formål fremmes på beste måte

- Museumsrådet skal være ambassadør og aktør for AM i ulike sammenhenger, for eksempel i f.m. nettverksbygging og sponsorarbeid.
- Arbeide for å realisere Strategisk plan for Universitetet i Stavanger og handlingsplan for Arkeologisk museum.
- Arbeide for tilstrekkelige rammer for å kunne nå målene.

AM, inkludert Museumsrådet, skal i planperioden styrke institusjonens omdømme som et innovativt, aktivt og spennende museum som formidler kunnskap og opplevelser

- Være aktive og synlige i aktuelle museumsorganisasjoner, lokale organisasjoner og foreninger.
- Ta opp aktuelle og relevante samfunnsdiskusjoner- og spørsmål gjennom kommentarer, artikler og foredrag.
- Formidle våre holdninger når det gjelder omdømme i f.m. rekruttering.
- Videreutvikle intern informasjon.

AM vil styrke lederfunksjonen ved museet gjennom videreutvikling av ledere.

- Avholde ledersamlinger og lederkurs.
- Arbeide for stabilitet blant stedfortrederne og styrke deres lederkompetanse.

8. Strategiske allianser og internasjonalisering

AM vil fortsette nettverksbygging og videreutvikle prosjektsamarbeid med regionale, nasjonale og internasjonale museer og forskningsinstitusjoner

Resultatmål

- Fortsette nettverksbyggingen innen alle deler av museet lokalt/regionalt, nasjonalt og internasjonalt.
- Følge opp eksisterende avtaler og etablere nye i forhold til foreliggende planer.
- Videreutvikle prosjektsamarbeid med regionale og nasjonale museer og forskningsinstitusjoner.

Museet vil arbeide for bedre vern av løse og faste etterreformatoriske kulturminner

- Fortsette arbeidet gjennom DAM (Det arkeologiske museumsmøtet) for å ferdigstille dokumentet "Utfordringer innen forvaltningen av etterreformatoriske (faste) kulturminner",
- Utarbeide en innsamlingsplan for løse etterreformatoriske kulturminner i Rogaland i samarbeid med de øvrige landsdelsmuseene.

AM skal utvikle prosjekter i samarbeid med institusjoner internasjonalt samt videreutvikle og konsolidere internasjonale forbindelser

- AM skal utvikle prosjekter sammen med andre institusjoner, bl.a. for å utløse midler fra Norges forskningsråd, EU og andre vesentlige finansieringskilder.
- Konsolidere og videreutvikle internasjonale forbindelser, med særlig vekt på Moesgård Museum, Vestarvet og Landesmuseum Schleswig Holstein.
- AM skal fortsette nettverksbyggingen internasjonalt.

AM skal arbeide for at kulturminnevernet får en klarere samordning

- AM vil gi innspill til samordning av middelalderarkeologien.
- AM vil arbeide for en bedre organisering av marinarkeologi nasjonalt.